

XVII. évfolyam, 22. szám, 2014

Agrárpiaci Jelentések

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XVII. évfolyam, 22. szám, 2014

Megjelenik kéthetente
2014. november 19.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők

Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu

Dr. Keményné Dr. Horváth Zsuzsanna
horvath.zsuzsanna@aki.gov.hu

Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
GABONAPIACI JELENTÉS.....	4
A gabonafélék termelői ára.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	6
Nemzetközi piaci információk.....	10
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	12
Agrárpolitikai Hírek.....	12
Nemzetközi piaci információk.....	17
CUKORPIACI JELENTÉS.....	18
Agrárpolitikai Hírek.....	21

ÖSSZEFOGLALÓ

A francia *Tallage* piacelemző vállalat 2014. évi őszi vetésre vonatkozó előrejelzése alapján az Európai Unióban a 2013. évivel megegyezően 24,2 millió hektáron vetik el a gazdák az őszi búzát. A szakértők igen korainak számító becslésükben 5,81 tonna/hektár átlagos hozamokkal számolva 141 millió tonna közösségi búza betakarítását valószínűsítik 2015 nyarán.

Magyarországon a közel 1,1 millió hektárra előirányzott terület 90 százalékán fejezték be a vetést 2014. november 18-ig, holott tavaly ilyenkor már végeztek a munkával.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) 200 USD/tonna, Párizsban (*MATIF*) 170 euró/tonna fölé erősödött a búza fronthavi jegyzése 2014. november közepén.

Noha az USA agrárminisztériuma (*USDA*) legfrissebb olajnövénypiaci jelentésében az előző szezont 27 millió tonnával meghaladó, 312 millió tonna szójabab betakarítását valószínűsíti a világon a 2014/2015. gazdasági évben, a termény fronthavi jegyzése magas szinten, 371-391 USD/tonna sávban hullámzott a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) november első felében.

A *Tallage* szerint az Európai Unióban a tavalyinál 3 százalékkal kisebb területen, 6,5 millió hektáron vetették el az idén őszi repcemagot, a terület elsősorban Németországban zsugorodott (-5,2 százalék).

Magyarországon a napraforgómag jegyzése együtt mozgott a termény ukrainai kikötői árával, és november közepén 97,5 ezer forint/tonnára erősödött a decemberi, 101 ezer forint/tonnára a 2015. márciusi lejáratra vonatkozóan a BÉT-en.

A világpiacon a nyers- és a fehércukor ára rendkívül alacsony szinten mozgott októberben, ami sem a termelőknek, sem a feldolgozóiparnak nem kedvezett.

Középtávon az egyes piacelemző cégek szerint az árak elmozdulhatnak jelenlegi mélypontjukról, hiszen a cukor alacsony árazása és a folyó évi túlkínálat visszavetheti a következő évek cukortermelését a világpiacon.

GABONAPIACI JELENTÉS

A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) legfrissebb prognózisa szerint 2015-ben az ideinél 1 százalékkal nagyobb területről, világszerte 224 millió hektárról kerülhet búza a tárolókba. Ez az 1998/1999. évi szezon óta a legnagyobb terület lenne. A vetésterület többek között az USA-ban, Oroszországban, Ukrajnában nőhet, míg a világ legnagyobb búzatermelőjének számító Európai Unióban nem várható változás.

A francia *Tallage* piacelemző vállalat 2014. évi őszi vetésre vonatkozó előrejelzése alapján az Európai Unióban a tavalyival megegyezően 24,2 millió hektáron vetik el a gazdák az őszi búzát. Noha a repce vetését akadályozta a rendkívül csapadékos időjárás, a búza esetében már kedvező feltételek mellett kezdhették el a munkát a legtöbb uniós tagországban.

Az Európai Unión belül Franciaországban termesztik a legnagyobb területen az őszi búzát, az egy évvel korábbihoz hasonlóan 5 millió hektáron kerül a földbe a mag az idén. A szintén nagy termelőként számon tartott Németországban ismét 3,23 millió hektárt foglal el a növény a folyó szezonban. Lengyelországban 2,33 millió hektáron (+1%) fejezték be a vetést október második felében annak dacára, hogy az ország északi területein a csapadékhány, a délieken a heves esőzések hátráltatták a munkát. Úgy tűnik, hogy az Egyesült Királyságban (1,94 millió hektár) és Spanyolországban (1,87 millió hektáron) sem változik az őszi búza vetésterülete az előző évihez képest. Míg Romániában a 2013. évinél 1 százalékkal nagyobb területen, 2,1 millió hektáron már elvetették az őszi búzát, addig Bulgáriában a gyakori esőzések miatt kérdéses, hogy az 1,15 millió hektárra tervezett (+2 százalék) területen időben a földbe kerül-e a mag. Magyarországon a csapadékos időjárás miatt szintén csúsztak az őszi munkák. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) 2014. november 18-i tájékoztatása alapján a közel 1,1 millió hektárra előirányzott terület 90 százalékán fejezték be a vetést, holott tavaly ilyenkor már végeztek a munkával. Az uniós búzatermesztés szempontjából kisebb jelentőséggel bíró északi tagor-

szágokban (Dánia, Svédország, Finnország és a balti államok) – ahol 0,14-0,7 millió hektáron folyik a termelés – a kedvező időjárási feltételek miatt korán elvetették az őszi kalászt.

A *Tallage* szakértői igen korainak számító becslésükben 5,81 tonna/hektár átlagos hozamokkal kalkulálva 141 millió tonna búza betakarítását valószínűsítik 2015 nyarán az EU-ban. Az optimista várakozások szerint az ideihez hasonlóan kiemelkedő, 6,09 tonna/hektár termésátlagok mellett akár a 148 millió tonnát is elérheti a kibocsátás, ugyanakkor a pesszimista prognózis – amely a rendkívül aszályos 2007. évjárat 5,09 tonna/hektár hozamát veszi figyelembe – 123 millió tonna termést jelez.

Noha az USA agrárminisztériuma világszinten továbbra is rekord szintű búzatermést vetít előre a 2014/2015. gazdasági évben, a termény jegyzését korábban a betakarított búza minősége körüli aggodalmak, később az északi féltekén a vetés, a déli féltekén az aratás késlekedése miatti félelmek emelték Chicagóban (*CME/CBOT*). A folyamatot csak erősítette, hogy Oroszországban a száraz őszi időjárás miatt a búzavetések nem erősödtek meg eléggé a téli időszakra, és az állományok állapota körüli bizonytalanságok hatására 205 USD/tonnáig nőtt a búza decemberi jegyzése november közepén. A párizsi árutőzsdén ugyanekkor (*MATIF*) a búza legközelebbi lejáratra vonatkozó jegyzése meghaladta a 170 euró/tonna szintet. Magyarországon – hosszú ideig tartó stagnálást követően – 51 ezer forint/tonnára nőtt a malmi búza 2015. márciusi jegyzése, ellenben a 2014. decemberi továbbra sem változott a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában. Az év végi szállítási takarmánybúzával tonnánként 45, a márciusival 43 ezer forintért kereskedhettek a BÉT-en november közepén. Az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 50 ezer forint/tonna körül hullámzott az őszi folyamán. A kukorica betakarításával bővülő takarmánygabona-kínálat nyomán a takarmánybúza belpiaci ára 40 ezer forint/tonna alá csökkent november első hetében.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat: A gabonafélék termelői ára származási hely^{a)} szerint

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2014. 44. hét	2014. 45. hét	2014. 45. hét/ 2014. 44. hét (százalék)
Étkezési búza	tonna	4 119	2 244	2 302	3 178	8 666	273
	HUF/tonna	46 089	46 480	49 578	51 088	47 117	92
Takarmány- búza	tonna	1 050	612	-	790	1 662	210
	HUF/tonna	40 910	34 962	-	41 177	38 720	94
Takarmány- kukorica	tonna	45 373	58 955	18 930	50 267	123 258	245
	HUF/tonna	37 340	35 539	35 103	34 826	36 135	104
Takarmányárpa	tonna	...	-	-	2 533	...	...
	HUF/tonna	...	-	-	39 129	...	...

^{a)} Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: A gabonafélék országos termelői ára

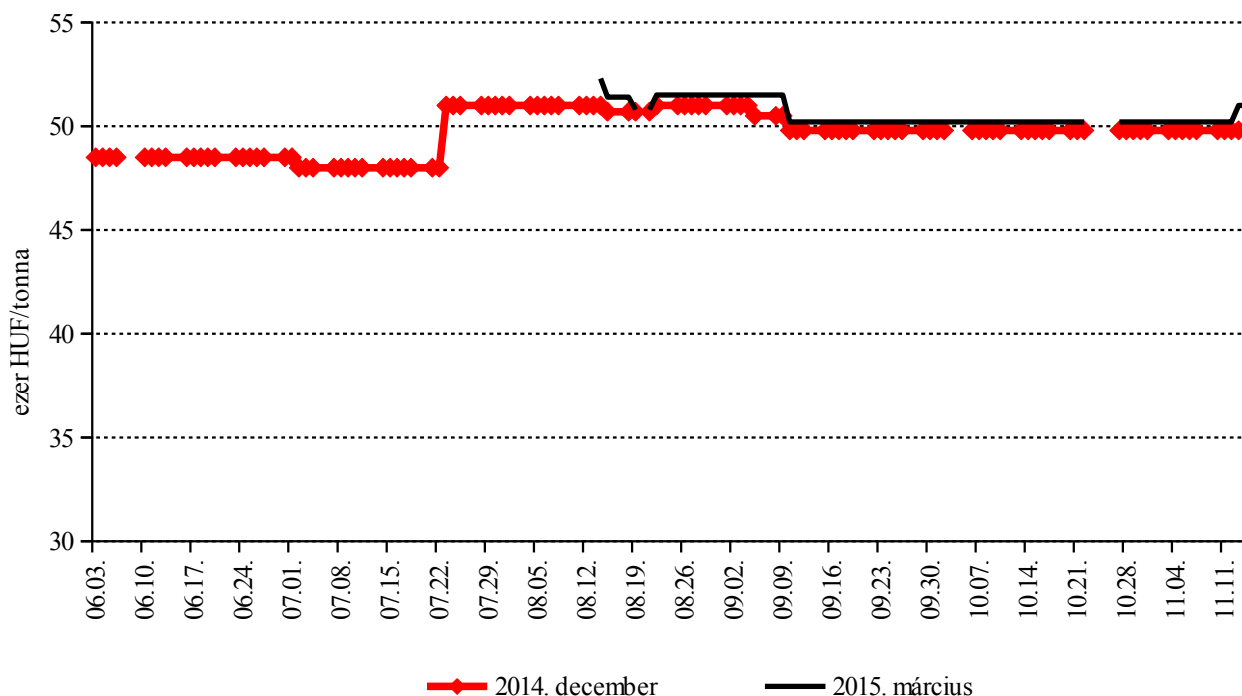
Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2013. 45. hét	2014. 44. hét	2014. 45. hét	2014. 45. hét/ 2013. 45. hét (százalék)	2014. 45. hét/ 2014. 44. hét (százalék)
Étkezési búza	tonna	26 022	3 178	8 666	33	273
	HUF/tonna	47 033	51 088	47 117	100	92
Takarmány- búza	tonna	4 258	790	1 662	39	210
	HUF/tonna	45 355	41 177	38 720	85	94
Takarmány- kukorica	tonna	111 295	50 267	123 258	111	245
	HUF/tonna	40 982	34 826	36 135	88	104
Takarmányárpa	tonna	912	2 533	...	...	...
	HUF/tonna	43 030	39 129	...	...	...

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

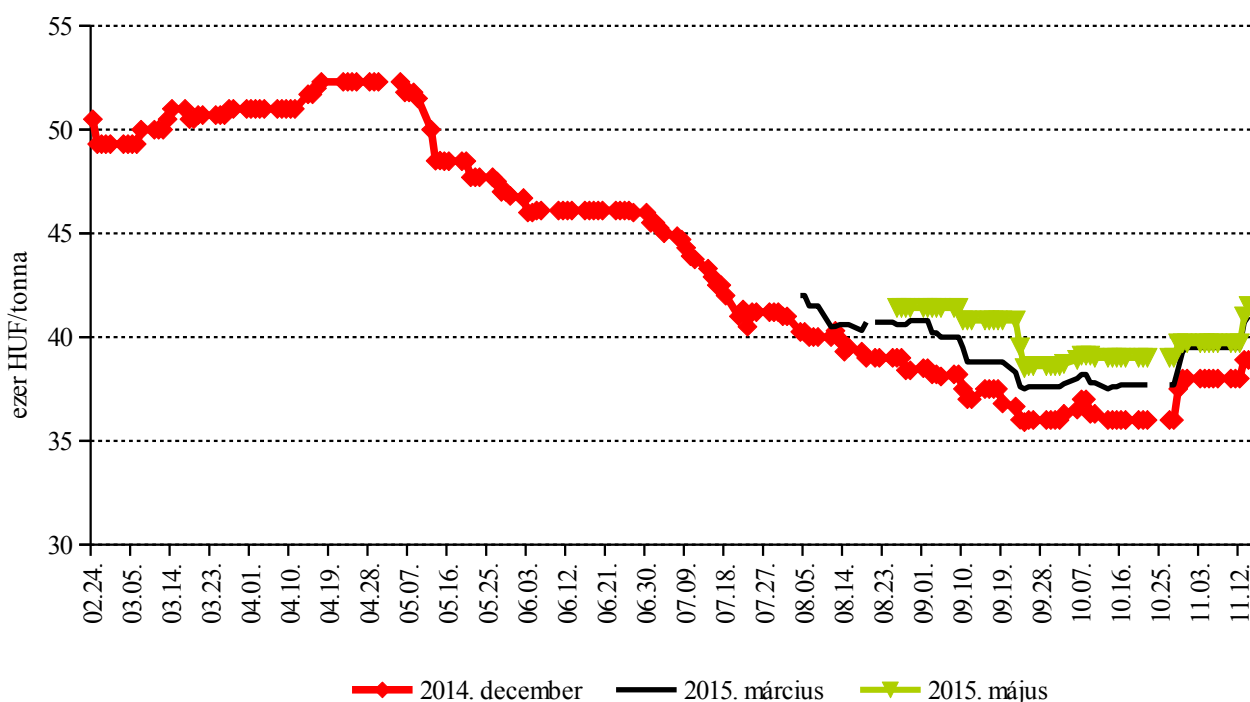
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

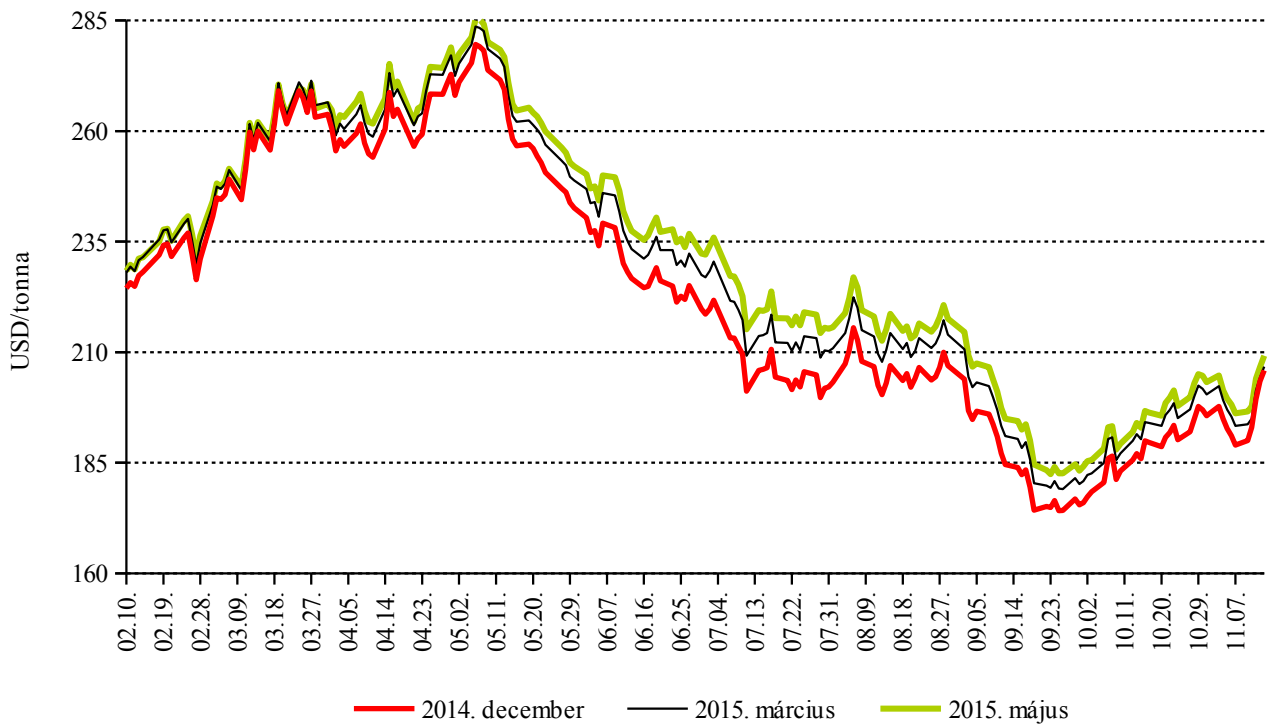
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

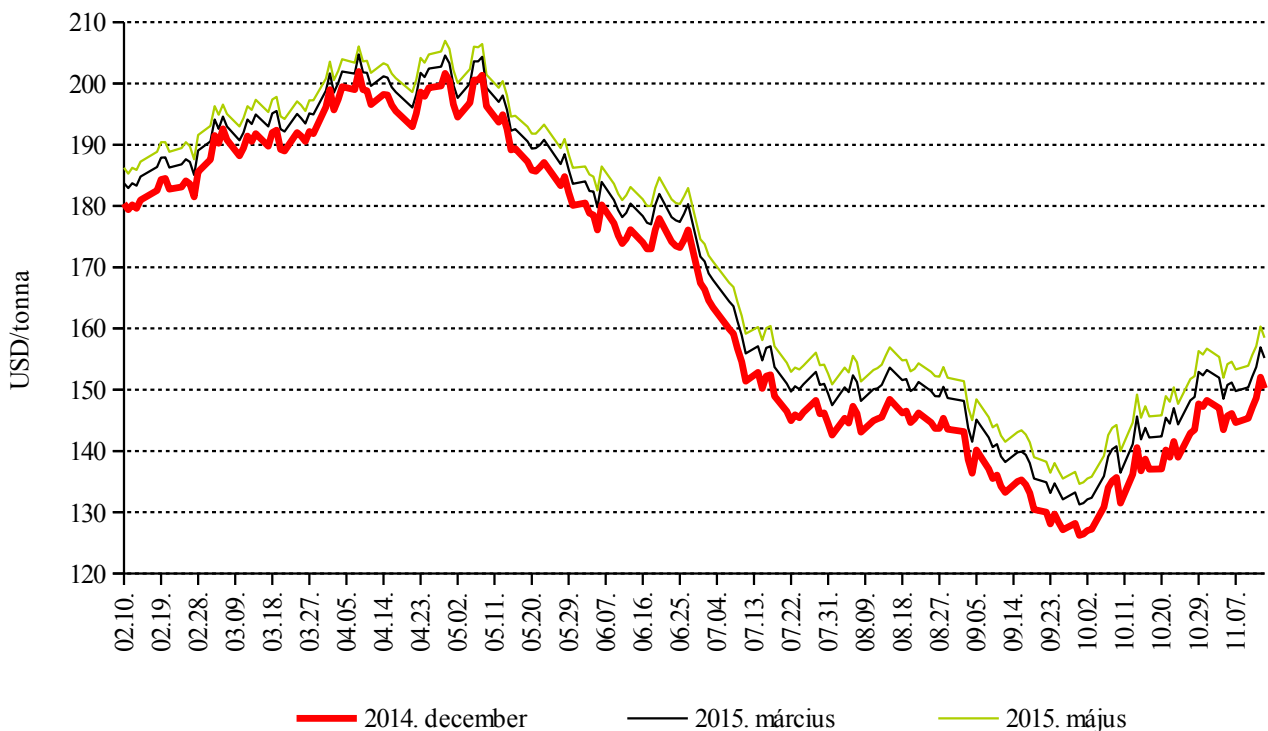
Forrás: BÉT

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

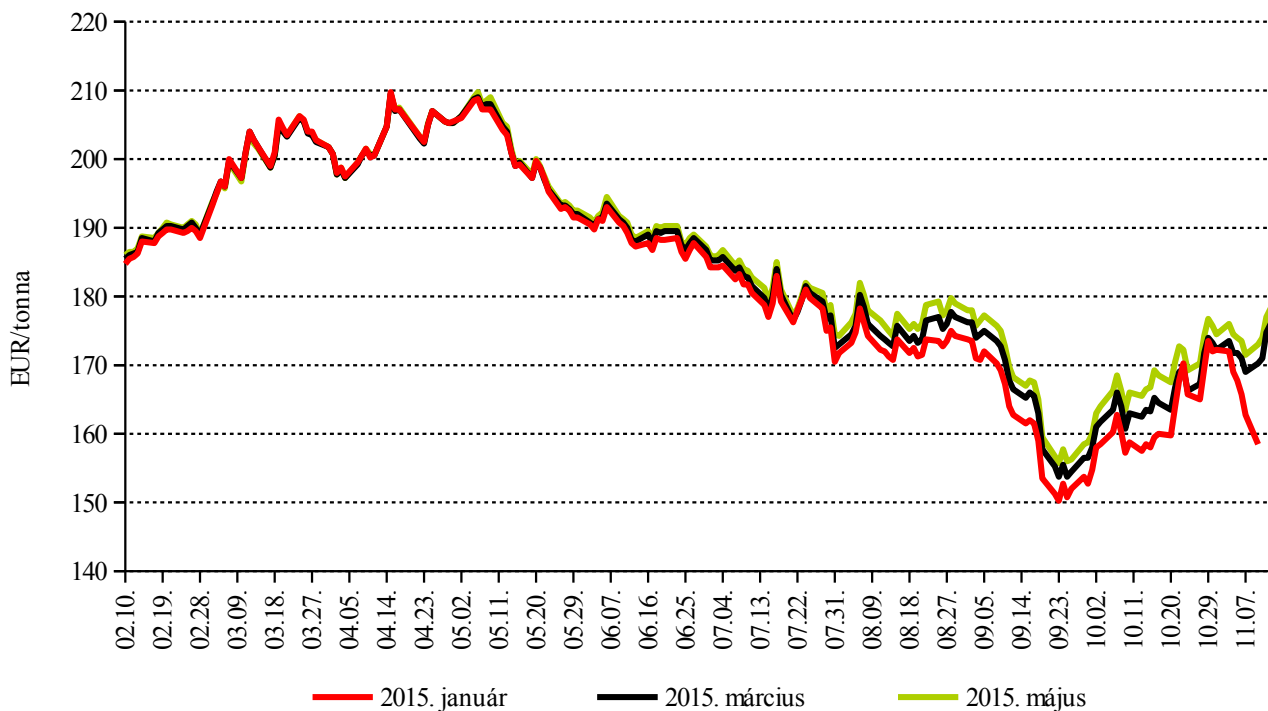
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

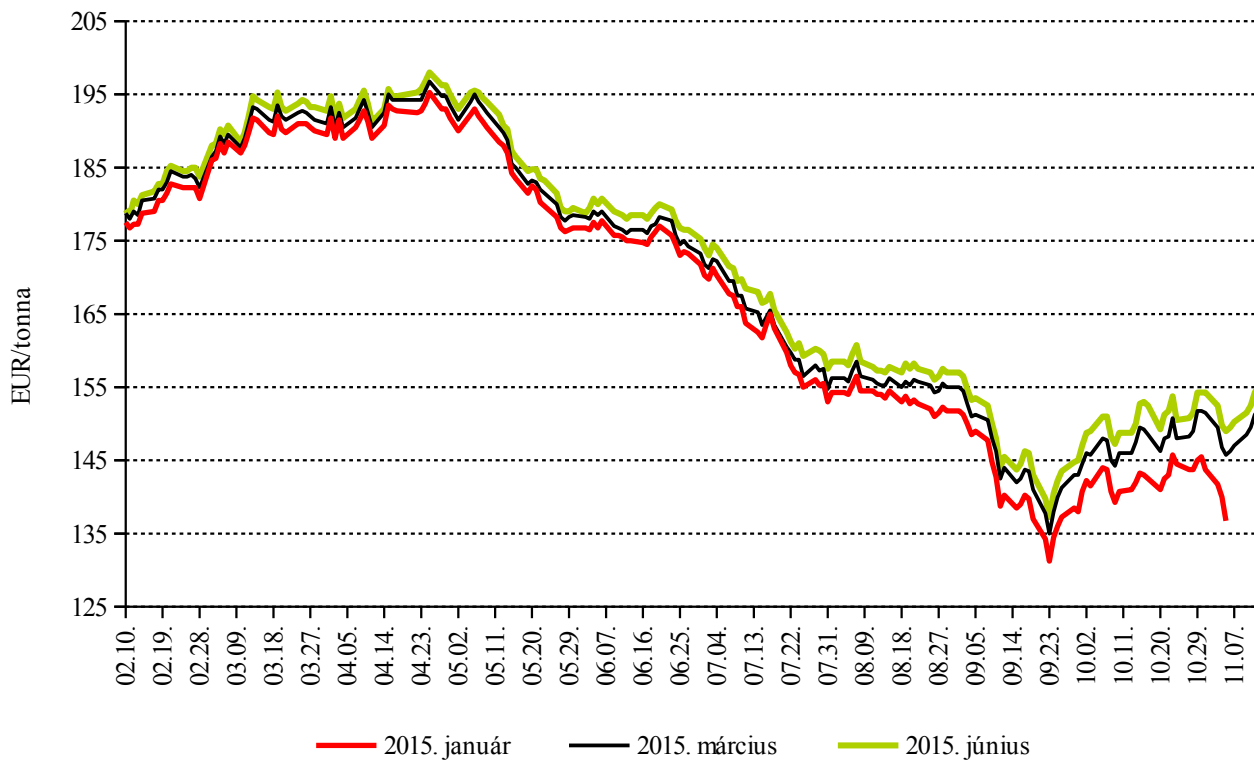
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

3. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2013. 45. hét	2014. 44. hét	2014. 45. hét	2014. 45. hét/ 2013. 45. hét (százalék)	2014. 45. hét/ 2014. 44. hét (százalék)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	405	944	718	177	76
	HUF/kg	71	76	75	106	99
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1 313	1699	1437	109	85
	HUF/kg	73	77	78	106	100
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	701	916	727	104	79
	HUF/kg	81	87	89	110	103
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	...	...	...	...	...
	HUF/kg	...	...	...	...	...
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	34	19	80	234	412
	HUF/kg	82	86	86	105	100
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	43	59	54	127	92
	HUF/kg	88	91	89	101	98
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	302	486	360	119	74
	HUF/kg	70	73	73	104	100
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	417	473	488	117	103
	HUF/kg	72	76	76	105	100
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	136	...	...	...	...
	HUF/kg	79	...	...	...	...
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	34	65	39	117	61
	HUF/kg	77	85	84	109	98
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	60	71	62	104	87
	HUF/kg	87	94	93	107	99

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2014. november 17.)

4. táblázat: **Búza**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2015. január	174	53 065	2014. december	203	49 619
2015. március	177	54 059	2015. március	203	49 798
2015. május	179	54 747	2015. május	206	50 427
2015. szeptember	187	57 041	2015. július	208	51 039
2015. december	189	57 806	2015. szeptember	212	51 813
2016. március	191	58 417	2015. december	216	52 822

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group– Chicago Board of Trade

5. táblázat: **Kukorica**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2015. január	152	46 489	2014. december	149	36 379
2015. március	156	47 636	2015. március	154	37 632
2015. június	159	48 707	2015. május	157	38 461
2015. augusztus	163	49 854	2015. július	160	39 174
2015. november	171	52 224	2015. szeptember	162	39 772
2016. január	173	52 912	2015. december	166	40 620

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group – Chicago Board of Trade

6. táblázat: **Fekete-tengeri búza**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. december	304	74 711
2015. március	304	75 015
2015. május	304	75 319

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

7. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

Termény	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2014. 11. 10. (százalék)	2014. 11. 17. (százalék)
Búza	2014. december	202,66	25,3	30,2
Kukorica	2014. december	148,58	25,2	30,2
Szójabab	2015. január	380,70	21,5	23,1
Szójadara	2014. december	426,59	45,0	50,0

^{a)} Belső volatilitás (*implied volatility*): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalékos eltérés várható.)

Forrás: Barchart

8. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) (2014. november 11.)

Termény	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	43 679	124 883	126 729	3 452	13 265	83 292	113 630	31 887	42 912	41 821	36 436
Kukorica	249 912	586 533	285 952	16 194	23 944	302 063	116 803	88 043	149 821	124 689	106 929
Szójabab	231 304	263 226	95 497	8 289	6 583	118 986	64 081	55 343	80 077	109 867	26 658
Szójadara	99 477	232 051	38 862	6 111	15 483	88 315	18 209	18 515	50 831	35 075	27 776

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

Az USA agrárminisztériuma (*USDA*) közzétette legfrissebb olajnövénypiaci kitekintését, amelyben 312 millió tonna szójabab betakarítását valószínűsíti a világon a 2014/2015. gazdasági évben. Ez 27 millió tonnával múlna felül az egy évvel korábbi termést és mindenkori rekord lenne. A legnagyobb termelő Egyesült Államok kibocsátását a korábban jelzethez képest felfelé korrigálták, és a közel 108 millió tonnára prognosztizált termés 94 százaléka a raktárakba került november 17-ig. A világ meghatározó szójababexportőrének számító Braziliában a hosszan tartó szárazság után megérkezett a régen várt csapadék. A vetés jelentős csúszása miatt a tervezett területnek november elején még mindig csupán 45 százalékan került a földre a mag, szemben az ilyenkor jellemző 75 százalékkal. A szakértők szerint a vetés késlekedése miatt a betakarítás is csúszik majd, aminek következtében az USA-ból származó termény iránti kereslet továbbra is erős maradhat. A legfrissebb adatok szerint az észak-amerikai ország a 2013/2014. évi szezon rekordját 2 millió tonnával felülmúló mennyiségű szójababot, 46,8 millió tonnát szállíthat ki. Ezzel az USA a világ elsőszámú szójababexportőrévé válhat, megelőzve Braziliát (46,7 millió tonna).

A *Tallage* francia piacelemző vállalat szerint az Európai Unióban a tavalyinál 3 százalékkal kisebb területen, 6,5 millió hektáron vetették el az idén ősszel a repcét, a terület elsősorban Németországban zsugorodott (-5,2 százalék). Bár az őszi időjárás kedvezett az állományok fejlődésének, az elemzők a kisebb terület miatt az ideai rekordnál alacsonyabb kibocsátást várnak 2015 nyarán az EU-ban. A párizsi árutőzsdén (*MATIF*) a szójabab magas világpiaci ára és a repce kisebb uniós vetésterülete 330 euró/tonna fölött tartotta a repcemag fronthavi jegyzését novemberben. Magyarországon az őszi csapadékos időjárás nemcsak a betakarítási munká-

kat hátráltatta, hanem a vetésnél is nehézségeket okozott. A repce vetésével október közepe óta a nedves talaj és a belvíz miatt nem tudtak haladni a gazdák. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) november 18-i jelentése szerint a 228,5 ezer hektárra előirányzott terület 93 százalékan végeztek a munkával, a fennmaradó területet vélhetően már nem repccével vetik be. Jóllehet, a termény 2014. márciusi jegyzése – követve a napraforgómag jegyzésének növekedését – 101 ezer forint/tonnára emelkedett november közepén a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában, a fizikai piacon továbbra is 97-100 ezer forint/tonnáért vásárolták.

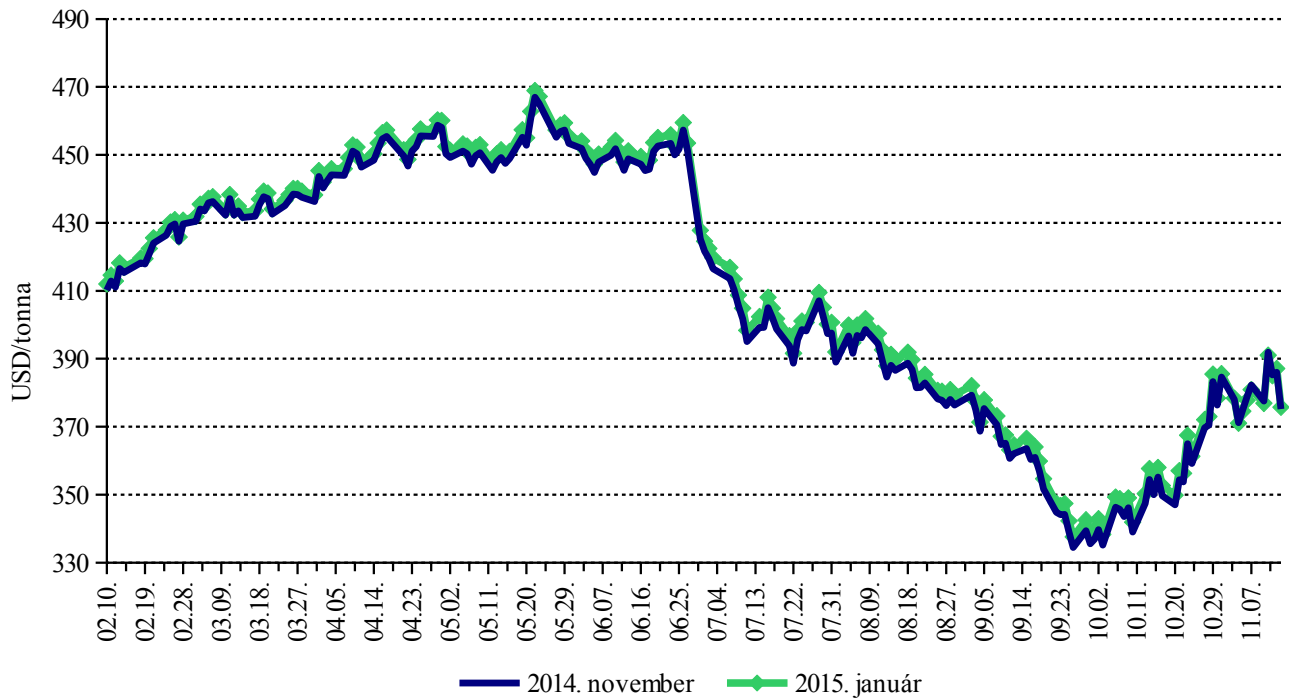
Az *USDA* legfrissebb előrejelzésében az előző szezonénál 7 százalékkal kevesebb, azaz 39,8 millió tonna napraforgómag betakarítását valószínűsíti a világon a 2014/2015. gazdasági évben, ugyanakkor annál élénkebb külkereskedelemmel, és alacsonyabb zárókészlettel számol. A negatív korrekció, valamint Oroszország és Ukrajna vártnál alacsonyabb kibocsátása miatt tovább nőtt a napraforgómag ukrainai kikötői ára: 2014. november 18-án 435 USD/tonna (*FOB*) áron jegyezték az olajmagot. A szovjet utódállamokban a tavalyinál 9 százalékkal kevesebb, vagyis 19,2 millió tonna mag kerül az idén a tárolókba az idén az *Oil World* szerint. Magyarországon a termény jegyzése együtt mozgott az ukrainai kikötői árral, és november közepén 97,5 ezer forint/tonnára erősödött a BÉT-en a decemberi, 101 ezer forint/tonnára a 2015. márciusi lejáratra vonatkozóan. A nemzetközi és a hazai jegyzés emelkedésére a magyarországi fizikai piac szeptember végén reagált, és azóta – a nagyobb kibocsátás ellenére – az előző év azonos időszakában jellemzőnél 6-7 százalékkal magasabb szinten, 93-97 ezer forint/tonna sávban mozgott a termény áfa és szállítási költség nélküli termelői ára az AKI PÁIR adatai szerint.

Agrárpolitikai Hírek

- Az agrárkár-enyhítési rendszerben az új, 2015. kár-enyhítési évtől (2014. november 1-től) kezdődően megváltozik a mezőgazdasági káresemények bejelentési módja. Az agrárkár-enyhítési rendszerben tag termelők a 2014. november 1-jén és az azt követően bekövetkezett

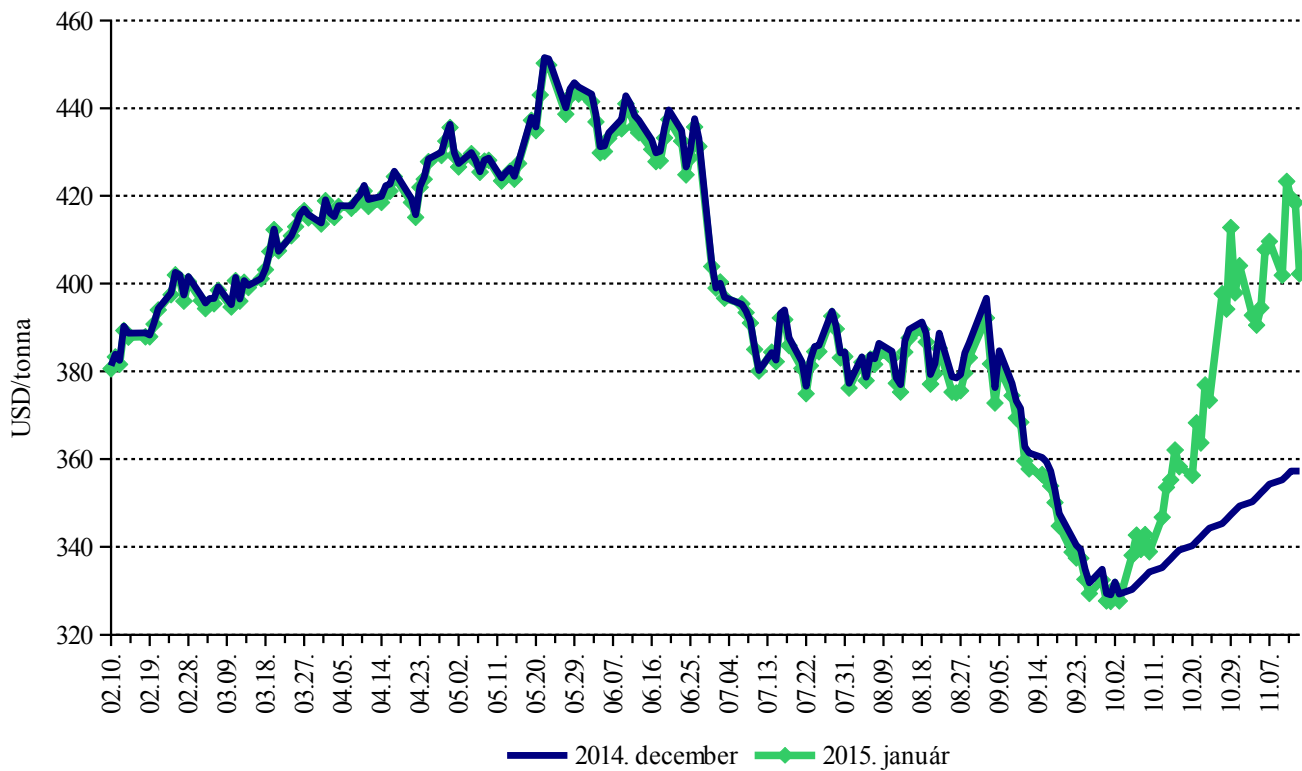
mezőgazdasági káreseményeket – az eddig megszokott papír alapú kárbejelentés helyett – elektronikus úton jelenthetik be. Az elektronikus kárbejelentő felület a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) honlapján az „Elektronikus ügyintézés” menüpont alatt érhető el az „MKR – Mezőgazdasági Kockázatkezelő Rendszer” elnevezésű alkalmazáson keresztül.

7. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

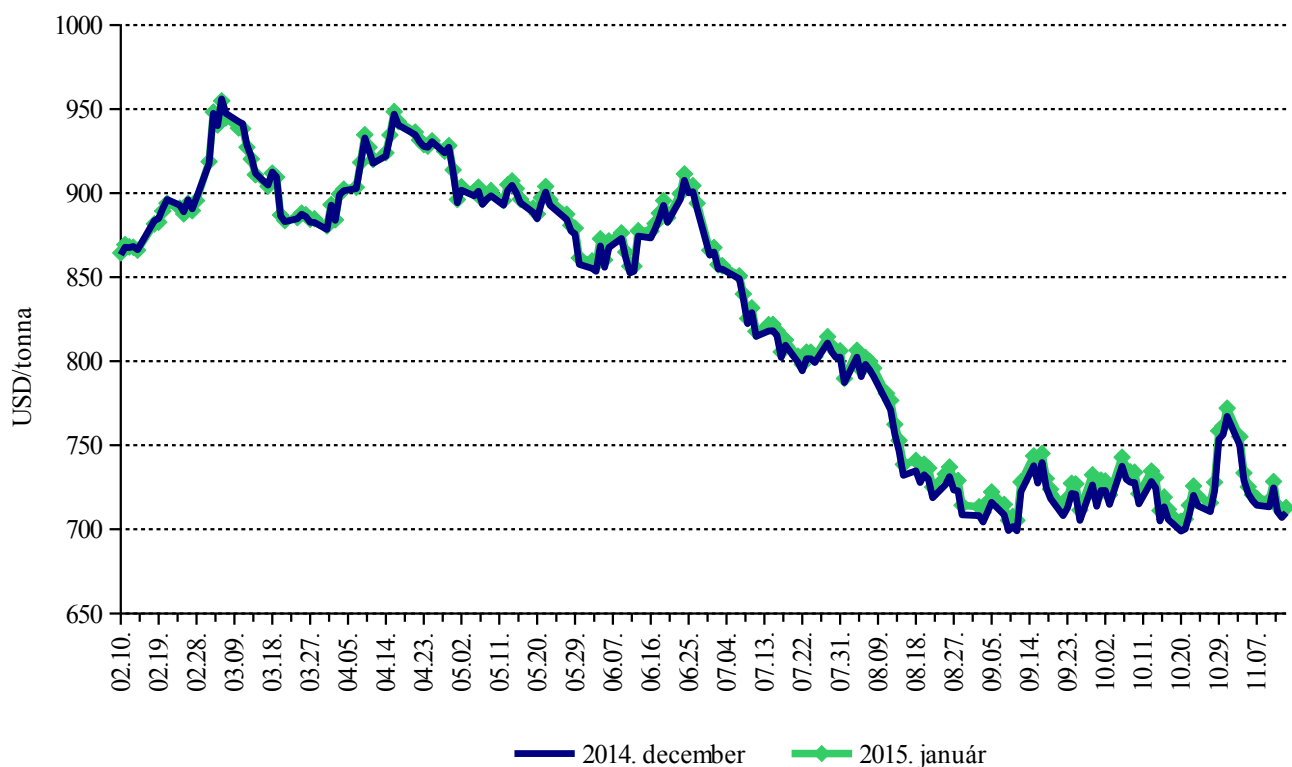
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

8. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

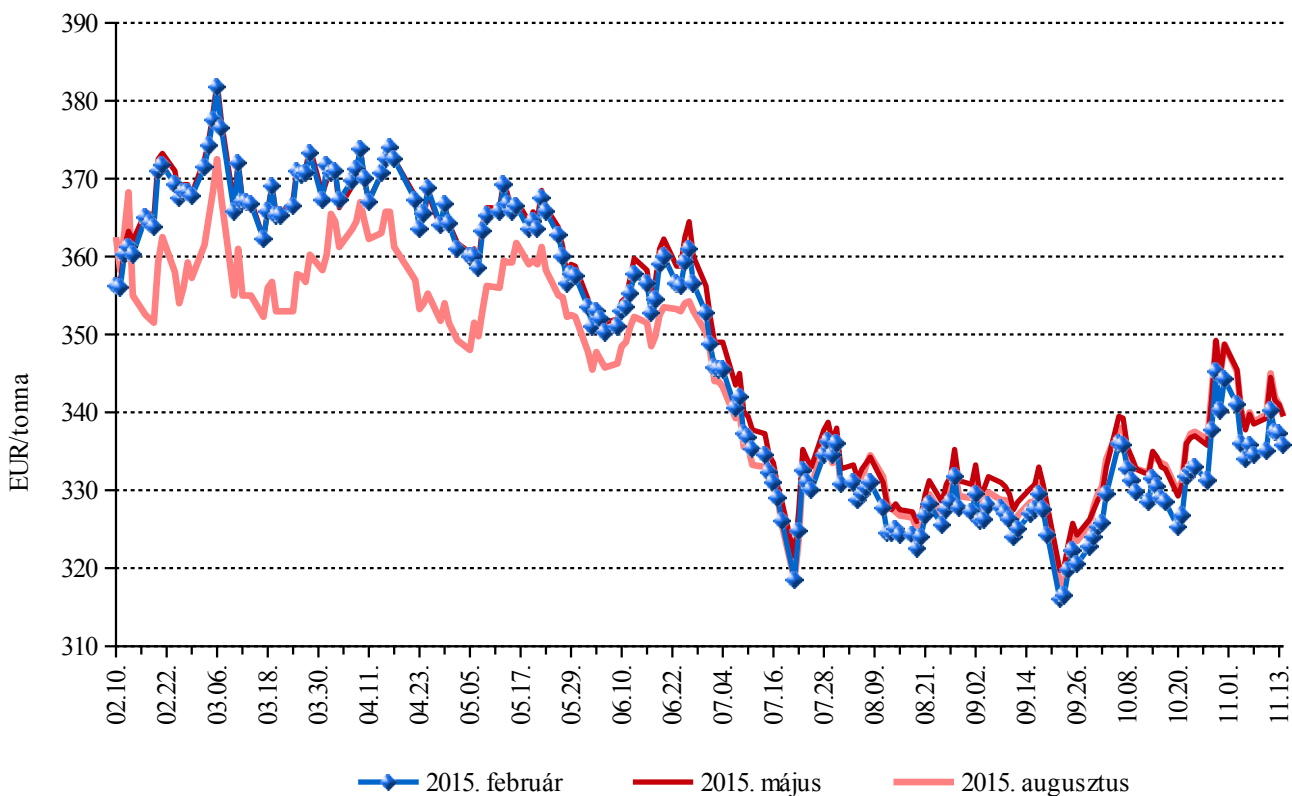
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

9. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

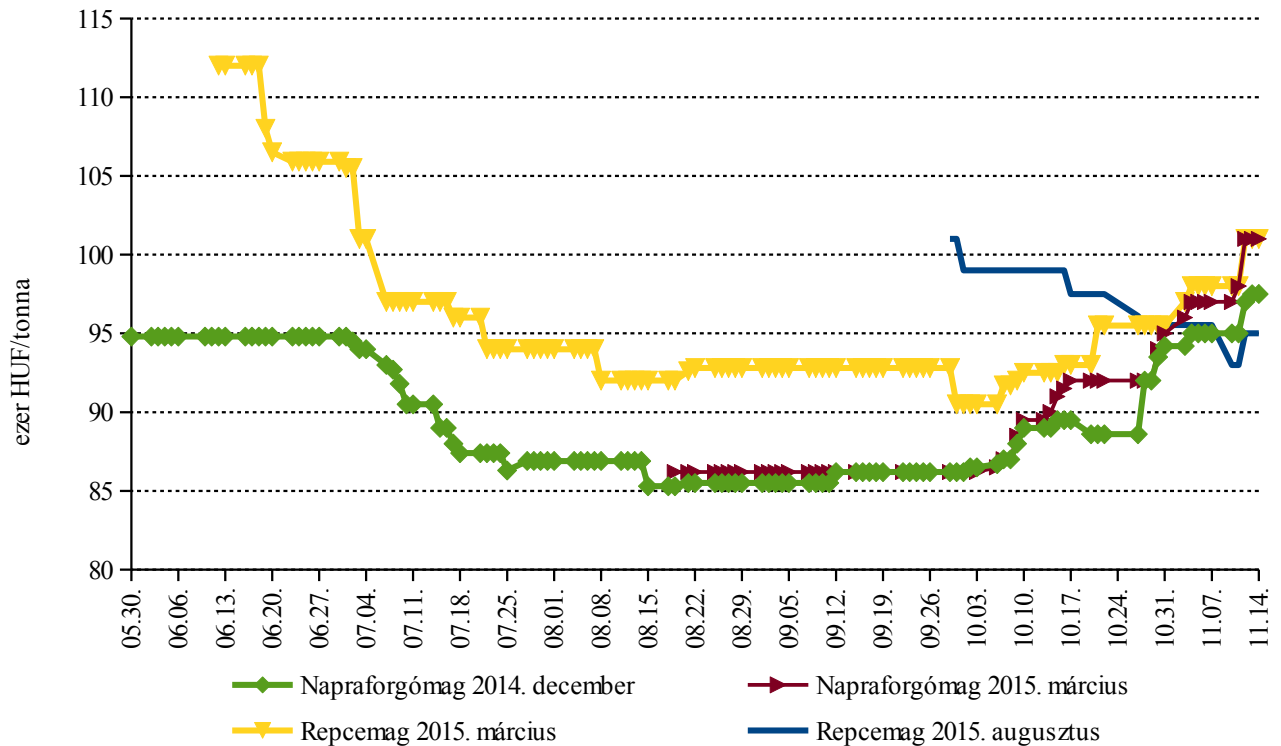
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

10. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: Marché à Terme International de France

11. ábra: A napraforgó- és a repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

9. táblázat: A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozóinak értékesítési átlagára

Megnevezés	Mértékegység	2013. 45. hét	2014. 44. hét	2014. 45. hét	2014. 45. hét/ 2013. 45. hét (százalék)	2014. 45. hét/ 2014. 44. hét (százalék)
Ipari napraforgómag	tonna	73 685	42 602	42 739	58	100
	HUF/tonna	88 639	93 270	95 404	108	102
Repcemag	tonna	2 407	1 263	4 829	201	382
	HUF/tonna	108 219	98 871	97 036	90	98
Nyers napraforgóolaj	tonna	204 520	...	...	...	...
	HUF/tonna	3 309	...	...	...	...
Napraforgódara	tonna	54 510	54 084	54 375	100	101
	HUF/tonna	8 020	4 985	2 721	34	55
Nyers repceolaj	tonna	...	-	...	...	-
	HUF/tonna	...	-	...	...	-
Repcedara	tonna	64 580	...	65 858	102	...
	HUF/tonna	1 043	...	969	93	...

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

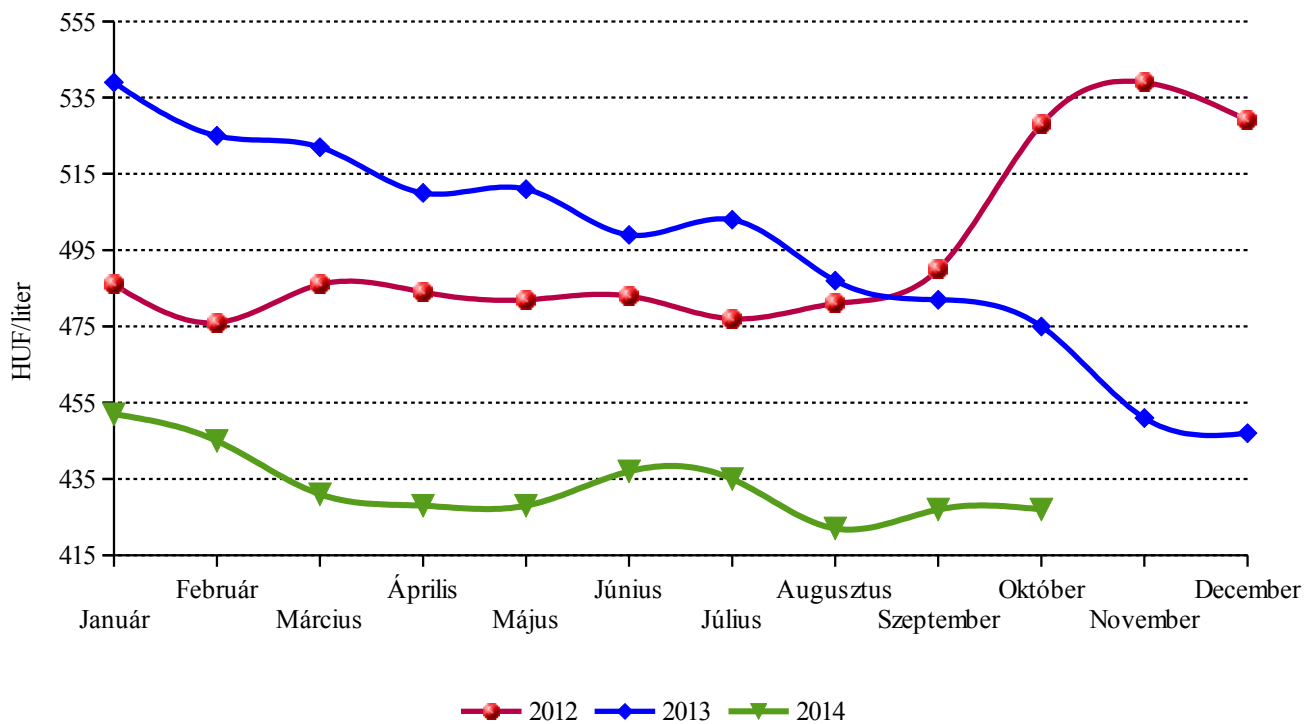
Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: A növényolajok és származékainak jegyzése Európában

Termék	Ország	Időpont	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)		2014-10-28	643	198 565
		2014-11-04	673	207 856
		2014-11-11	-	-
Napraforgóolaj (finomított)		2014-10-28	768	237 196
		2014-11-04	798	246 491
		2014-11-11	798	245 168
Szójaolaj (nyers)	Olaszország	2014-10-28	668	206 291
		2014-11-04	693	214 038
		2014-11-11	673	206 740
Szójaolaj (finomított)		2014-10-28	728	224 834
		2014-11-04	758	234 128
		2014-11-11	733	225 185
Napraforgódara		2014-10-28	-	-
		2014-11-04	-	-
		2014-11-11	-	-
Repcedara	Ausztria	2014-10-28	213	65 673
		2014-11-04	213	65 680
		2014-11-11	213	65 327

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

12. ábra: A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2014. november 17.)

11. táblázat: Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	EUR/tonna	HUF/tonna
2014. november	337	102 919
2015. február	340	103 913
2015. május	340	103 836
2015. augusztus	342	104 677
2015. november	343	104 830
2016. február	342	104 448

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

12. táblázat: Szójabab

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2015. január	381	93 211
2015. március	384	93 912
2015. május	386	94 470
2015. július	388	94 902
2015. augusztus	388	94 956
2015. szeptember	381	93 229

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

13. táblázat: Szójadara

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. december	427	104 446
2015. január	409	100 021
2015. március	390	95 488
2015. május	385	94 274
2015. július	385	94 274
2015. augusztus	385	94 247

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

CUKORPIACI JELENTÉS

A világpiacon a nyers- és a fehércukor ára rendkívül alacsony szinten mozgott októberben, ami sem a termelőknek, sem a feldolgozóiparnak nem kedvezett. Az előző négy évben felhalmozódott cukorkészletek továbbra is nyomják a piacot, az országok többségében a raktárak megteltek. A kereslet szerény, a dollár árfolyamának erősödése tovább gyengítette a cukorárakat. Ugyan a folyó gazdasági év globális kínálatára vonatkozó előrejelzések mintegy 3 millió tonnával csökkentek és a fogyasztás emelkedik, azonban ez sem mozgatta meg a cukorárakat, így azok tovább csökkentek november elején.

Középtávon az egyes piacelemző cégek szerint az árak elmozdulhatnak jelenlegi mélypontjukról, hiszen a cukor alacsony árazása és a folyó évi túlkínálat visszavetheti a következő évek cukortermelését a világpiacon. A cukormalmoknak komoly problémát okoz, hogy csak az önköltség körüli, illetve gyakran az alatti áron tudják értékesíteni a cukrot. A kieső árbevételt a multinacionális vállalatok egyéb üzleti tevékenységeikkel ellensúlyozzák, azonban a kisebb cégek közül többet csődközeli helyzetbe juttathat a jelenlegi árazás. A jövőbeni visszafogottabb termelés hatására a kínálat csökkenhet, a készletek fokozatosan apadhatnak, ami az árak emelkedését körvonalazza a következő években.

A londoni árutőzsdén (*LIFFE*) a fehércukor fronthavi jegyzése a májusi 517 USD/tonna értékről 432 USD/tonnáig csökkent november elején. Ezzel egy időben a New York-i árutőzsdén (*ICE*) a nyerscukor legközelebbi határidőre szóló jegyzése 357 USD/tonna körül alakult, ami 18 százalékkal alacsonyabb a 2014. májusi jegyzésnél. Mindkét tőzsdén a brazilai politikai események mozgatták a kötéseket. Az októberben lezajlott brazilai kormányfőválasztás csökkentette a brazil reál árfolyamát, ami negatívan hatott a cukorárakra. A megválasztott elnök ragaszkodik a gázolaj értékesítési árának szigorú szabályozásához, felső küszöböt adva az etanoláraknak, ami a bioüzemanyag iránti kereslet csökkenését, így a cukorárak visszaesését jelentheti. A *Petrobras* olajipari vállalatnak 11 hónap után sikerült a kormánnyal egy magasabb üzemanyag árszintet elfogadtatnia, ennek hatására a nyerscukor jegyzések a New York-i és a londoni árutőzsdén is felfelé mozdultak. Az üzemanyagok magasabb ára növelheti az etanol iránti keresletet, így nőhet az etanol termelése, ami erősítheti a cukorárakat a világpiacon. További áremelkedést generált az a hír, hogy a Brazil Cukor és Etanol Szövetség (*UNICA*) lefelé módosította Brazília folyó gazdasági év-

ben várható cukortermelését, így a jegyzések mérsékelten felfelé mozdultak.

A világpiacon és az EU-ban a cukor ára egyaránt erőteljesen esett az elmúlt években, a két ár közötti 2 éve mutatkozó 300 euró/tonna különbség 200 euró/tonnára szűkült a folyó gazdasági év szeptemberében.

Az *F.O. Licht* adatai szerint a globális cukortermelés 178,74 millió tonna lehet a 2014/2015. gazdasági évben, ami 3 millió tonna csökkenést jelentene az előző évihez viszonyítva. Fontos megemlíteni, hogy a világ cukortermelése évről-évre emelkedett a 2008/2009. gazdasági évtől, ezt a kibocsátás idén várható csökkenése öt év után törné meg. A globális cukorfogyasztás 176,83 millió tonna lehet a folyó gazdasági évben, ami 1 millió tonna növekedést mutat a 2013/2014. évi mennyiséghez képest. Az elmúlt 5 évben India, Thaiföld és Kína cukortermelése és -fogyasztása erőteljesen emelkedett. Az alacsonyabb kibocsátás és a bővülő fogyasztás eredményeként a cukor globális zárókészlete 76 millió tonnára csökkenhet a folyó gazdasági év végére, de ez így is a második legmagasabb raktározott mennyiséget jelenti az elmúlt tíz évben. A cukor globális készlet/felhasználás aránya 43,36 százalékra eshet a 2014/2015. gazdasági évben, 5 év után először csökkenhet a mutató.

Észak- és Közép-Amerika cukortermelése 22,39 millió tonna lehet a folyó gazdasági évben, a cukorfogyasztás elérheti a 20,68 millió tonnát. Az USA cukortermelése az előző évi 7,6 millió tonnáról 7,7 millió tonnára bővíülhet 2014/2015-ben. Mexikóban a cukornáddal beültetett terület nagysága nem változott a 2014/2015. gazdasági évben az előzőhöz viszonyítva, a cukortermelés 6,3 millió tonna körül várható. Az ország cukorfogyasztása 4,9 millió tonnáról 4,8 millió tonnára mérséklődhet, az export 1,8 millió tonna körül alakulhat a folyó gazdasági évben. Mexikóban, október végén 517 USD/tonnában határozták meg a 2014/2015. gazdasági évben alkalmazandó referenciaárat, amelyet a cukornádtermelőknek kell kifizetni. A referenciaár mintegy 6 dollárral magasabb az idén az előző évinél. Mexikó és az USA között hosszú hónapok óta folyik a vita, hogy az olcsó mexikói cukor hogyan tud bejutni a szabályozott amerikai piacra. A mexikói kormány, a mexikói cukorexportőrök és az amerikai kormány kereskedelmi részlege október 27-én állt elő egy közös tervvel, amely szerint felülvizsgálják a dömpingvámra vonatkozó szabályozást. Ehhez limitálni kell az USA-ba érkező mexikói cukor mennyiségét, továbbá a mexikói cukortermelőknek egy minimálárat kell szabni a feldolgozott és egyéb cukorra vonatkozóan. A tervezet elhalasztását kezdeményezte

több cukoripari vállalat, Mexikó azonban ellenezte a késleltetést, mert minél előbb rendezni szeretné a kérdést a kereskedelem zavartalan menete érdekében.

Dél-Amerika cukortermelése 43,96 millió tonnára szűkülhet a folyó gazdasági évben, ami 4 millió tonna visszaesést jelent az előző gazdasági évihez képest. Argentínában a cukorkibocsátás jelentősen emelkedhet, elérve a 2,1 millió tonnát, ami 300 ezer tonna növekedést jelent az előző évihez képest. Az ország fogyasztás/export aránya közötti eltérés csökkent a 2014/2015. gazdasági évben, ami annak köszönhető, hogy a zárókészletekre vonatkozó előrejelzéseket novemberben az előző becsléshez képest felfelé módosították.

Brazília cukornádtermelése 545-560 millió tonna lehet a 2014/2015. évi szezonban, ami több mint 30 millió tonna visszaesést jelent az előző gazdasági évihez viszonyítva. Brazília közép-dél régiójában az aszály jelentősen csökkentette a cukornád hozamát, továbbá akadályozta a 2015/2016. gazdasági évre ültetett cukornád fejlődését és a termékenyülést. Az aszályt követő esős időszak ugyan kedvezett a növény fejlődésének, azonban a betakarítást hátráltatta, és ennek hatására a cukorkampány időszaka lerövidült a 2014/2015. gazdasági évben. Az ország cukortermelése 36 millió tonna körül várható a folyó gazdasági évben, ez 10 százalékkal lenne kevesebb, mint 2013/2014-ben volt. Brazília a világ egyik legnagyobb cukorfogyasztó országa, azonban a cukorfogyasztás éveken keresztül nem változott (12 millió tonna), amely a várakozások szerint a 2014/2015. gazdasági évben 12,8 millió tonnára emelkedhet. Az ország exportja 27 millió tonnáról 23 millió tonnára csökkenhet a folyó gazdasági évben és az elemzők szerint a következő szezonban sem várható növekedés.

Ázsiában az elmúlt években emelkedő cukortermelés a 2014/2015. gazdasági évben megtorpant, a prognózisok szerint a megtermelt cukor mennyisége 66,15 millió tonna lehet, ami 2 millió tonna csökkenést jelent az előző évihez képest. A kontinensen a cukorfogyasztás 1,6 százalékkal emelkedhet az előző gazdasági évihez képest, ami a népesség és a gazdaság növekedésével magyarázható.

Kínában a változékony időjárás nem kedvezett a termelésnek. A cukorkibocsátása 13,4 millió tonna körül alakulhat, 1 millió tonnával elmaradhat az előző évi termeléstől. Továbbra is probléma, hogy a nagyarányú cukorimport alacsony szinten tartja a belpiaci árakat. A behozatal elsősorban Brazíliából, Ausztráliából, Thaiföldről érkezik. Az alacsony cukorárak kedveznek az élelmiszer-feldolgozóknak és az italgyártóknak, ezért a cukorfogyasztás folyamatosan bővíthet, elérve a 16,7 millió

tonnát a folyó gazdasági évben (+500 ezer tonna 2013-hoz képest).

Thaiföldön a cukornáddal beültetett terület nőtt a 2014/2015. gazdasági évben, azonban a száraz időjárás csökkentette a folyó évi kibocsátást, így a cukortermelést 10,5 millió tonnára teszik. A cukor zárókészlete 7,8 millió tonnára csökkenhet, az export elérheti a 8 millió tonnát, ami 500 ezer tonnával haladná meg az előző évben kiszállított mennyiséget. Thaiföldön az előrejelzések szerint a cukorkibocsátás magasabb lehet a 2015/2016. gazdasági évben, amennyiben az időjárás és a cukornád termelését segítő intézkedések kedvezően alakulnak.

Pakisztánban egyelőre bizonytalanok a terméskilátások, 5,4-6,5 millió tonna között várható a cukortermelés a 2014/2015. gazdasági évben, ez 500 ezer tonnával kevesebb, mint a 2013/2014-ben volt. A kormány 180 pakisztáni rúpia/40 kg értékben határozta meg a cukornád árát november elején, de a cukormalmok elégedetlenek az árral, ezért csak akkor hajlandóak elkezdni a cukornád vágását, ha a kormány változtat a megajánlott áron.

Indiában a cukornáddal beültetett területek 1 százalékkal zsugorodtak, azonban az idei évi magas hozamnak köszönhetően a cukortermelés tovább emelkedhet és elérheti a 27 millió tonnát a folyó gazdasági évben. Ez az ötödik olyan év, amikor a cukortermelés meghaladhatja a fogyasztást. Az ország cukorfogyasztása 26,5 millió tonna lehet, ami 400 ezer tonnával több, mint az előző gazdasági évi mennyiség. Indiában a cukornád betakarítását megelőző időszakban rendszeresek a viták a cukornádtermelők, a cukormalmok és a tartományi kormányok között. Fő probléma, hogy míg az elmúlt 5 évben a cukormalmok által a termelőknek a cukornádért kötelezően fizetett ár 65 százalékkal emelkedett, addig a cukorárak csak 2 százalékkal nőttek. A malmok októberben nyomás alatt tartották a legnagyobb cukornádtermő terület tartományi kormányát azzal, hogy nem kezdik el a cukornád feldolgozását, amennyiben a kormány nem engedélyez alacsonyabb cukornád árát a meghirdetetté. Az indiai cukorpiac erősen és bonyolult szabályozott. A termelők többsége kis területeken termel és szegény. A kínálati oldal rendkívül elaprózódott. Az alkupozíciók kiegyenlítése érdekében a központi kormány és a tartományi kormány a betakarítás időszaka előtt megállapítják a cukornád 100 kilogrammjára vonatkozó minimálárát, amelyet a malmoknak legalább fizetni kell a termelőknek. Jelenleg az okoz problémát, hogy a központi kormány 210 rúpiában határozta meg a cukornád árát, a tartományi 280 rúpiában, a termelők pedig 350 rúpiát szerettek volna kapni. Mindezek ellenére a fonto-

sabb termőterületeken szeretnék a cukormalmok novemberben megkezdeni a finomítást, ezért a tartományi kormány bizakodik, hogy november 10-e után meg-egyeznek a termékpálya szereplőivel. A kampány időszaka novemberre és decemberre tehető. A betakarítás időszakában kialakuló nyomott árak segíthetik a cukor- exportot, amelyhez a kormány tonnánként 52,83 USD támogatást nyújt 2014 januárjától.

Afrika cukortermelése 12 millió tonna körül várható a folyó gazdasági évben, ami 500 ezer tonna növekedést jelentene a 2013/2014. évihez képest. Etiópiában és Szudánban nőhet leginkább a termelés. Afrikában a cu- korfogyasztás 19,64 millió tonna lehet, ami 2 millió ton- nával magasabb a 2010/2011. gazdasági évinél.

Ausztráliában a betakarítási szezon május-júniusban kezdődött, és a feldolgozás leginkább július és október közé tehető. Az ország cukortermelés 100 ezer tonnával 4,5 millió tonnára emelkedhet 2014/2015-ben.

Európában a csapadékos időjárás kedvezően hatott a termelésre, a legtöbb cukorrépa-termelő régióban emel- kedtek a fajlagos hozamok, változatlan területnagyság mellett. Az EU cukortermelése 18,6 millió tonna körül várható az idén, 1 millió tonnával emelkedhet az előző

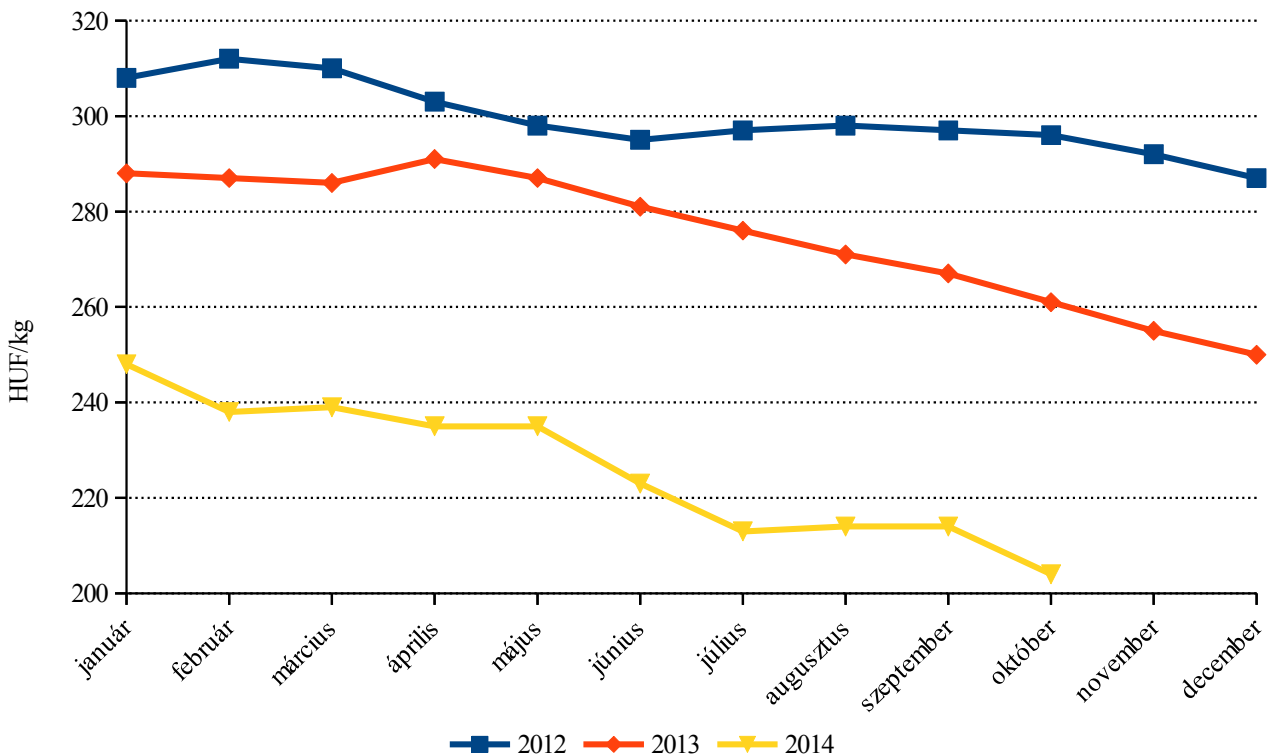
évihez képest. A Közösség cukorfogyasztását 19,17 mil- lió tonnára teszik, ez 300 ezer tonnával magasabb, mint 2013/2014-ben volt.

Oroszország cukorkibocsátása 4,5 millió tonna lehet az idén, ami 5 százalékos visszaesést jelent az előző évi- hez képest. Az orosz termelők a 910 ezer hektár vetéste- rület 88 százalékán végeztek a betakarítással október végéig, a munkákat az esőzések és a hideg időjárás hát- ráltatta. A répatermés hektáronként 36,78 tonna körül várható.

Ukrajnában a cukorrépával bevetett területek 86 szá- zalékán végeztek a betakarítással, 287 ezer hektárról 12,9 millió tonna répa került a raktárakba. Az ország cu- kortermelése 1,9 millió tonna lehet 2014-ben, ami 600 ezer tonna emelkedést jelent az előző gazdasági évihez képest.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara adatai szerint Magyarországon a 15 ezer hektár termőterületről no- vember 18-ig csaknem 793 ezer tonna cukorrépát takarí- tottak be. A cukorrépa termésátlaga eddig hektáronként 64,4 tonna volt, ami nagyon jó hozamnak számít, azon- ban a répa cukortartalma alacsonyabb a korábbi évekhez viszonyítva.

13. ábra: A kristálycukor fogyasztói ára Magyarországon

Forrás: KSH

Agrárpolitikai Hírek

• A cukorrépa-termelők 2013. évi nemzeti kiegészítő támogatásáról szóló 79/2013. (IX. 13.) VM rendelet módosítása alapján a cukorrépa-termelők újból nemzeti támogatásban részesülhetnek. A támogatás keretösszege 2014-ben 1577 millió forint, a fajlagos mértéke pedig 6,92 euró/cukorrépatonna, csaknem 2000 forint/tonna. A támogatásra 213 termelő jogosult. Az igénylők köre egyéni termelőkből és gazdasági társaságokból áll, a támogatás elősegíti a hazai cukorkvóta előállításához szükséges cukorrépa megtermelését, és közvetve mintegy 2-3000 cukorrépa-termesztésben foglalkoztatott alkalmazását. A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) a támogatást

2014. december 31-ig fizeti ki. A termelők részére korábban kifizetett mintegy 440 millió forint csekély összegű támogatással az ágazat idén több mint 2 milliárd forint költségvetési forrásban részesül.

• Az MVH 177/2014. (XI. 4.) számú közleménye szerint az a cukorrépa-termelő, aki a 2004/2005. és 2005/2006. gazdasági évben a kvótajogosult kvótájának megtermeléséhez szükséges cukorrépát termelt és hozzájárult a kvótajogosult termelési illetékének kiegyenlítéséhez termelési illeték visszatérítés érdekében kérelmet nyújthat be a kvótajogosulthoz, a korábbi kvótajogosult Mátra Cukor Zrt. jogutódjához, valamint az Eastern Sugar Zrt. volt cukorrépa termelői esetében a Sciendum Kft.-hez.

14. táblázat: A világ cukormérlege

	millió tonna				
	2014/2015	2013/2014	2012/2013	2011/2012	2010/2011
Nyitókészlet	77,3	72,6	64,8	58,3	57,0
Termelés	178,7	181,4	184,4	174,8	165,5
Import	61,3	62,1	62,8	60,2	59,6
Fogyasztás	176,8	175,2	172,2	167,9	162,4
Export	63,8	63,7	67,3	60,7	61,3
Zárókészlet	76,7	77,3	72,6	64,8	58,3

Forrás: F.O. Licht

15. táblázat: A világ cukortermelése, -fogyasztása, nem finomított cukorkészlete

	millió tonna			
	Termelés	Fogyasztás	Nem finomított cukor-készlet	Készlet/Fogyasztás (százalék)
2005/2006	151,1	147,5	62,1	42,1
2006/2007	166,4	153,7	70,7	46,0
2007/2008	166,6	160,9	71,7	44,5
2008/2009	151,7	161,7	60,2	37,2
2009/2010	159,1	162,0	57,0	35,2
2010/2011	165,4	162,4	58,3	35,9
2011/2012	174,8	167,9	64,8	38,6
2012/2013	184,4	172,2	72,6	42,2
2013/2014	181,4	175,2	77,3	44,1
2014/2015	178,7	176,8	76,7	43,4

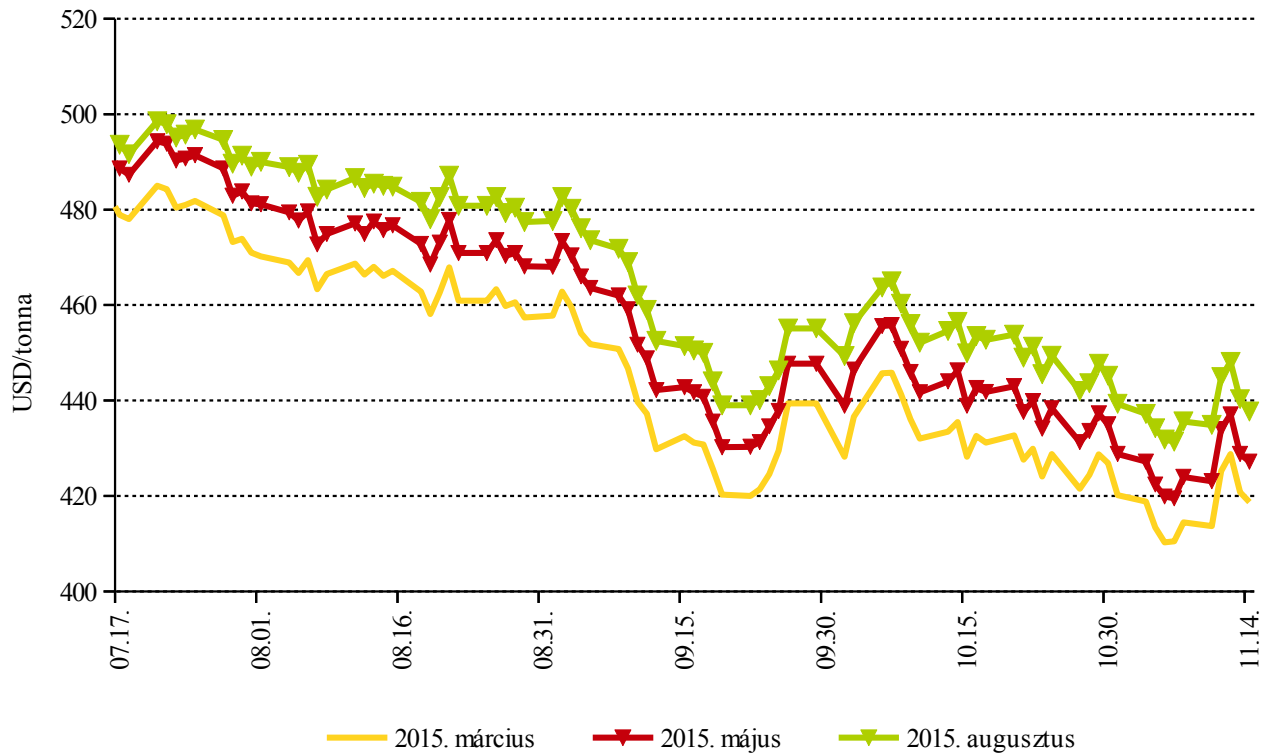
Forrás: F.O.Licht

16. táblázat: **A világ cukortermelése és fogyasztása**

	millió tonna				
	2014/2015	2013/2014	2012/2013	2011/2012	2010/2011
TERMELÉS					
Európa	29,5	27,5	28,6	30,8	24,7
Afrika	12,0	11,5	11,2	10,3	10,3
Észak -és Közép-Amerika	22,4	22,1	23,5	20,5	18,8
Dél-Amerika	44,0	47,4	48,7	43,0	46,2
Ázsia	66,2	68,2	67,1	66,3	61,4
Óceánia	4,8	4,6	5,2	3,8	3,9
Világ	178,7	181,4	184,4	174,8	165,5
FOGYASZTÁS					
Európa	31,2	30,9	31,0	31,0	30,9
Afrika	19,6	19,5	19,0	18,4	17,5
Észak -és Közép-Amerika	20,7	21,0	20,7	19,6	19,5
Dél-Amerika	21,4	21,2	21,1	21,0	20,5
Ázsia	82,2	80,9	78,7	76,1	72,4
Óceánia	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
Világ	176,8	175,2	172,2	167,9	162,4

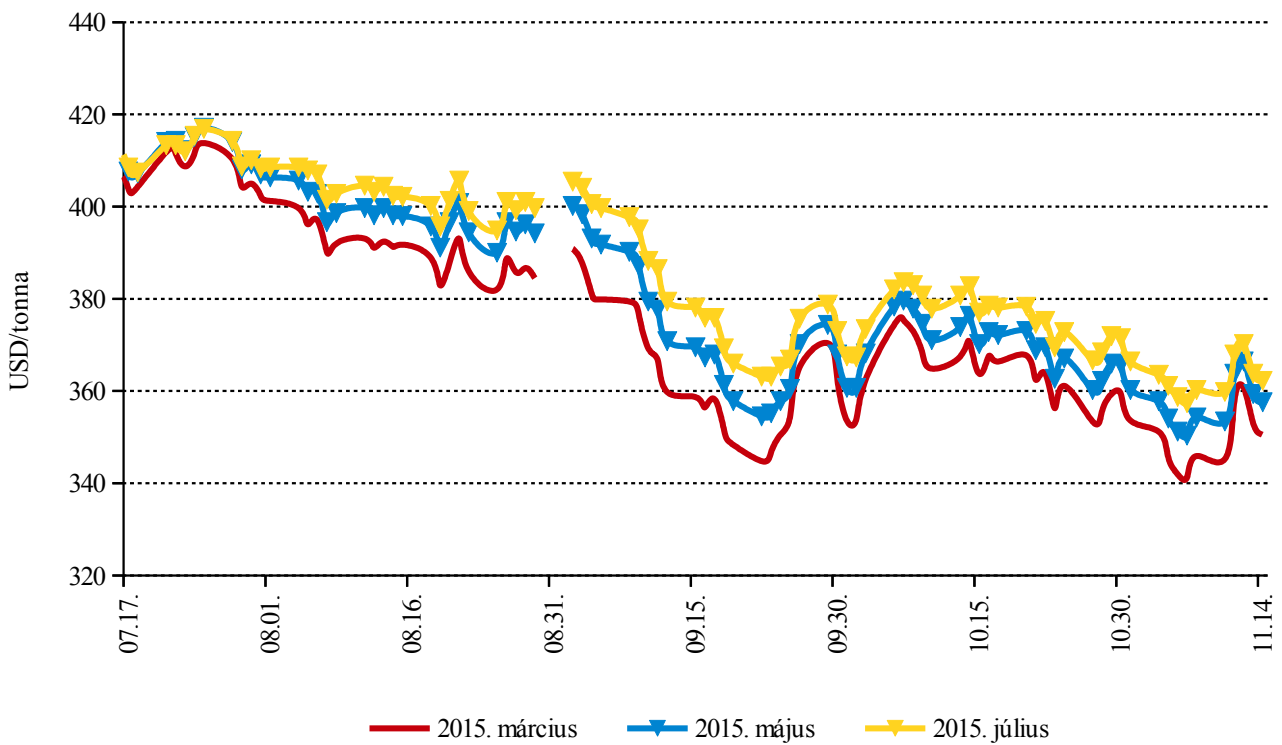
Forrás: F.O. Licht

14. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén

Forrás: LIFFE

15. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén

Forrás: ICE

